

Mám plicní uzly – Co to znamená?

Plicní uzly neboli také plicní noduly, jsou malá místa v plicích, která jsou hustší (tlustší) než okolní normální plicní tkáň.

Plicní uzly lze u osob běžně objevit při rentgenu nebo vytváření snímků u nemocí, jako jsou srdeční onemocnění nebo zlomená kost. Mohou být také objeveny během vyšetření, které je součástí screeningu rakoviny plic nebo programu na kontrolu stavu plic. Na snímcích ze skenovacího vyšetření nebo rentgenu se mohou projevat jako bílé nebo zakalené skvrny proti okolním tmavým nebo černým normálním oblastem plic.

Lidé obvykle žijí s plicními uzly bez jakýchkoliv potíží. Většina uzlů není rakovinou plic a ani se nevyvine na rakovinu plic. Ale jakmile víte, že máte jeden nebo více uzlů, je důležité znát, jaké je u vás riziko a co bude následovat.

Plicní uzly bývají u dospělých osob poměrně časté a zřídka vykazují nějaké příznaky. Může je mít až 1 ze 4 osob, dokonce až 1 ze 2 osob, pokud se jedná o kuřáky. Bylo zjištěno, že plicní uzly se objevují u většího počtu lidí než dříve. Důvod je prostý, provádí se více snímacích vyšetření a snímky z moderních skenerů umí dnes zobrazit uzliny o průměru až 1–2 mm.

Po nález plicních uzlů se lékaři musí rozhodnout, co s nimi. Buď vás mohou rovnou uklidnit, že se nejedná o rakovinu, nebo vám budou muset říct, že se na ně chtějí podívat zblízka. Pokud se lékaři domnívají, že uzly mohou být rakovinou, platí, že čím dříve je rakovina plic diagnostikována, tím snazší je její léčba s lepšími výsledky.

Přibližně 95 % uzlů však není rakovinou.

Předpokládá se, že plicní uzly způsobuje několik věcí, včetně předchozích infekcí (vč. expozici tuberkulóze), kouření a dalších stavů, které mohou způsobit zánět plic. Některé plicní uzly bývají způsobeny malými, nerakovinotvornými nádory.

Na co se lékaři zaměřují?

Ne všechny uzly jsou stejné. Mohou se lišit velikostí, tvarem a hustotou.

Lékaři zkoumají tyto vlastnosti a to, jak se mohou v průběhu času měnit, aby co nejpřesněji určili, které uzly jsou neškodné a které představují zvýšené riziko, že by mohly být nebo se stát rakovinou plic. Do úvahy berou také počet uzlů a to, kde se nacházejí v plicích.

• Velikost (průměr a objem)

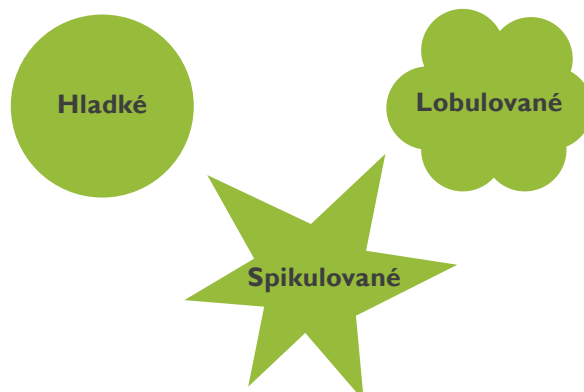
Specialisté na CT skenování (radiologové) dokáží přesně změřit průměr a 3D velikost uzlů. Pokud jsou nalezené uzly malé, jsou s největší pravděpodobností neškodné (benigní). Přesto se vaši lékaři mohou rozhodnout, že je budou chtít sledovat v průběhu času pomocí návazných skenů, aby zjistili, zda rostou (zejména pokud se domnívají, že jste vystaveni vyššímu riziku rakoviny plic). Ne všechny uzly budou dále růst.

Větší uzly budou pravděpodobně vyžadovat další skenování a testy, jako je biopsie.

• Tvar (hrana nebo okraj)

Hrana uzlu (kde se dotýká normální plicní tkáně) se nazývá okraj.

Plicní uzly, které mají hladké nebo zaoblené okraje (lobulované), jsou s větší pravděpodobností neškodné. Je pravděpodobnější, že uzly, které mají nerovnoměrné nebo špičaté okraje (tzv. spikulované uzly), které jako by sahalo do okolní plicní tkáně, budou muset být dále zkoumány.

• Hustota/konzistence

Skenování může ukázat, jak hustý je uzel. Některé uzly se na snímku jeví jako čistě bílé, protože obsahují převážně vápník a mohou být výsledkem předchozí infekce. Tyto kalcifikované uzly jsou s největší pravděpodobností neškodné.

Mnoho uzlů může vypadat šedě a mlhavě, protože jsou méně husté bez pevných částí. Takový uzel se nazývá uzlem připomínajícím broušené sklo. Některé uzly mohou mít pevnou část s méně hustou, mlhavou částí kolem ní. Ty lze nazvat polotuhými (nebo částečně tuhými nebo subtuhými) uzly. Tyto uzly může být třeba pečlivěji zkontrolovat.

Jak se lékaři rozhodují, co dělat dál?

Lékaři se řídí pokyny, které obecně kategorizují uzly od těch, které představují nízké riziko až po střední a vyšší riziko rakoviny na základě CT vyšetření.

Při zvážení celkového rizika, že uzel bude rakovinou, se zvažují i další faktory, jako je věk a délka kouření/nekouření. Vyhodnocení rizika vzniku rakoviny plic na jejich základě také hraje roli v tom, jaký postup bude zvolen po nálezů uzlů.

Pokud vaše uzly spadají do skupiny s nízkým rizikem, nemusíte podstupovat žádné sledování. V případě skupiny s mírně vyšším rizikem může být nutné provést biopsii nebo další skenování během několika měsíců, aby se zkontrolovalo, zda se stav nezměnil. Někdy lékaři sledují uzly po dobu několika let (čas od času pomocí skenování).

Pokud vaše uzly patří do skupiny s vyšším rizikem, možná budete muset okamžitě podstoupit další vyšetření.

Vzhledem k tomu, že uzly a jejich příčiny se mohou velmi lišit, usměrnění jsou složitá a pokrývají mnoho situací. To, jaký postup bude zvolen u jedné osoby, nemusí platit pro druhou osobu – i když se jejich uzly mohou zdát podobné.

Lékaři vám vysvětlí, jak se proces sledování vztahuje na vás a jaké jsou vaše možnosti ohledně toho, co se bude dít dál a kdy.

Můžete požádat své lékaře, aby vám vysvětlili vše, čemu nerozumíte. To vám může pomoci, pokud máte obavy z toho, co se děje.

Možná budete chtít vzít s sebou na vyšetření člena rodiny nebo dobrého přítele. Mohou vám pomoci s kladením otázek a zapamatováním si toho, co řekli lékaři. Během schůzek byste si měli dělat poznámky nebo se svolením rozhovor případně nahrát.

Budu muset podstoupit léčbu plicních uzlů?

To bude záviset na příčině uzlů. Někdy lékaři jednoduše zvolí pouze sledování uzlů v průběhu času, aby zjistili, zda rostou nebo jakým způsobem se mění. Tomu se říká monitoring. Pokud je vše stabilní, možná nebudete potřebovat žádnou léčbu.

Někdy lékaři doporučí odstranit uzel chirurgicky, buď proto, že vědí, že je rakovinou, nebo proto, že se obávají, že by mohl být rakovinotvorný.

Rakovinové plicní uzly lze také někdy léčit radioterapií, pokud chirurgický zákrok není pro vás vhodnou volbou nebo operaci nechcete.

Lékaři s vámi proberou možnosti a doporučí vám nejvhodnější léčbu s co nejmenším rizikem nebo újmou.

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Mám plicní uzly – Co to znamená? © Global Lung Cancer Coalition
www.lungcancercoalition.org

Tato příbalová informace byla vypracována sekretariátem Global Lung Cancer Coalition (GLCC) a posouzena odborníky na rakovinu plic. Více informací o podpoře a informační službě dostupných ve vaší zemi najdete na www.lungcancercoalition.org Verze 1.0 – Listopad 2024.